

คู่มือการปฏิบัติงาน

1. วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ประเมินติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
3. งานนิเทศการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของเครือข่ายสถานศึกษาปากแพรก
4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย
5. งานนิเทศโรงเรียนในโครงการที่ได้รับมอบหมาย
  - 5.1 โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
  - 5.2 ประสานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (PEER Center) และศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center: HCEC)

ผู้รับผิดชอบ : ว่าที่ร.ต.หญิง นิชาภัทร ธิปัตย์

ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานรายบุคคลของศึกษานิเทศก์ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปฏิบัติงานรายบุคคลของศึกษานิเทศก์ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปฏิบัติภารกิจจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบาย จุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายจุดเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ให้พัฒนาระบบการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อให้ศึกษานิเทศก์นำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความครอบคลุมถูกต้องชัดเจน

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ มีรายละเอียดของภารกิจ ขอบข่าย หน้าที่กระบวนการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามขอบข่ายภารกิจหน้าที่ประจำที่ได้รับมอบหมายตามภารกิจงาน ตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จากการวิเคราะห์ บทบาท อำนาจ หน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเป็นภาระงานของรายบุคคล ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และศึกษานิเทศก์ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนสำคัญและทำให้เกิดคู่มือปฏิบัติงานฯ เล่มนี้ให้สมบูรณ์สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

ณิชาภัทร ธิปัตย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

1. งานพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุน ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2 ขอบเขตของงาน

เป็นการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 และที่เพิ่มเติม

งานส่งเสริมการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การศึกษาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดจน กฎเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ศึกษา ค้นคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำ มาตรฐานการศึกษาแล้ว มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐาน การศึกษาชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคนส่งเสริมและ สนับสนุนให้สถานศึกษา กำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการ ของชุมชน/ ท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ ในการแปลผลและตัดสินการผ่าน มาตรฐานพร้อมทั้ง จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนานิเทศ ติดตาม การจัดสร้าง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.3 คำจำกัดความ

การประเมินคุณภาพภายใน หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนด สำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายความว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ดำเนินการอย่างมีระบบ ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายความว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน โดยระบบการประกันคุณภาพภายในประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ศึกษา วิเคราะห์ หลักเกณฑ์ ระเบียบ มาตรฐาน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และมาตรฐานหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. จัดทำมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และนำเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่ให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้

2.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ และแสดงเอกลักษณ์ของเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 นำมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่ ให้ความเห็นชอบ

2.3 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา แจ้งสถานศึกษาในสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

3.1 สร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจให้บุคลากรของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 และที่เพิ่มเติม

3.2 ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำไปใช้ในการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.3 กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

3.4 รวบรวม และสังเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา จากรายงานการประเมินคุณภาพภายใน สถานศึกษา

3.5 จัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

4. การนิเทศ ติดตามการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

4.1 วิเคราะห์และสรุปผล การรายงานการประเมินคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอก

4.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกัน

4.3 ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ มาตรการ และการปฏิบัติที่กำหนดตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

4.4 นิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4.5 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลเพื่อแสดง จุดเด่น จุดควรพัฒนา

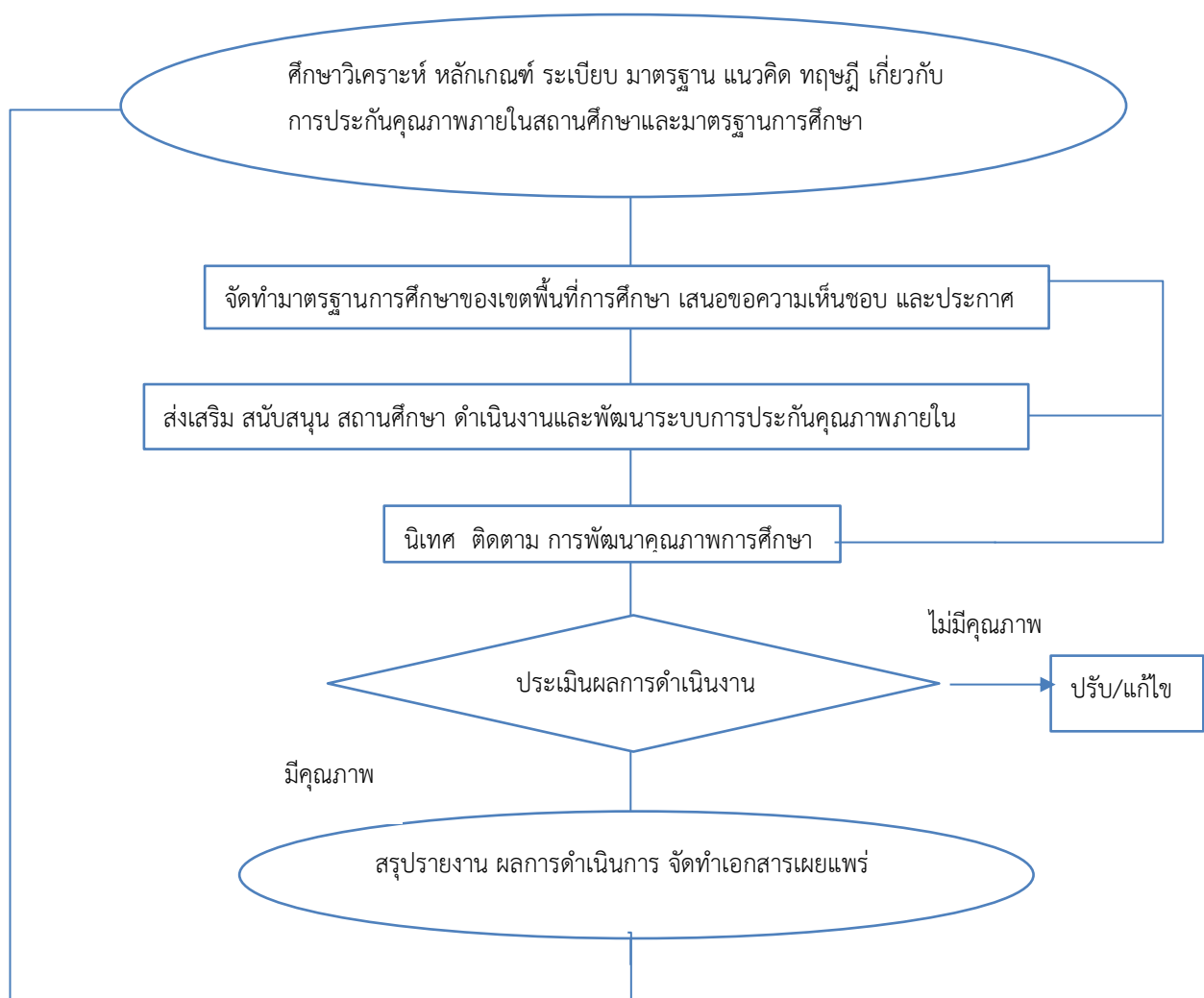
5. ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5.1 ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา

5.2 วิเคราะห์ผลการประเมิน และนำผลมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6. สรุปรายงานผลการดำเนินการ จัดทำเอกสารเผยแพร่ และนำผลการประเมินไปวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน

1.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

1.6 แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบนิเทศติดตามระบบการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. แบบประเมินผลการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. แบบรายงานผลการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานระบบการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา

1.7 เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

1. มาตรฐานการศึกษาชาติ ฉบับปัจจุบัน
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทุกฉบับ
3. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ

การศึกษา พ.ศ. 2561

5. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวปฏิบัติการดำเนินงานประกัน

คุณภาพการศึกษา

6. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

7. คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน

ของสถานศึกษา

8. หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

2. งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และนิเทศเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ)

2.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการบรรลุผล ตามเป้าหมาย
2. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศ ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ที่มุ่งการนำกระบวนการวิเคราะห์ วิจัยมาใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

2.3 คำจำกัดความ

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยเป็นการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานอยู่เลย การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมไปถึงการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

การสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน (Teaching Instruction) หมายถึง การดำเนินการของครูผู้สอน ซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียน การสอน/จัดการเรียนรู้การใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการสอน สื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้ทฤษฎีและหลักการเรียนรู้และการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Process) หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้สร้างองค์ความรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพตามที่มุ่งหวังในหลักสูตร

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Action Research) หมายถึง การบูรณาการกระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา หรือพัฒนา การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการ การสรุปผล การแก้ปัญหาและรายงานผล และนำผลการวิจัยในประยุกต์ใช้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์

ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต และมีคุณภาพ ได้มาตรฐานสากล เพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ส่วนที่เป็น แกนกลาง ซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานส่วนกลาง และส่วนที่มีสาระสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษา และท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองได้เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับ ความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

การส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรม รูปแบบ แนวทาง เทคนิค วิธีการในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบแนวทางในการดำเนินงาน การสร้าง จัดหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการพัฒนา การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่เป็น การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ระบบการนิเทศ หมายถึง นวัตกรรม รูปแบบ วิธีการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ส่งเสริม อบรมพัฒนา สร้างเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศ ทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอน และการพัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ

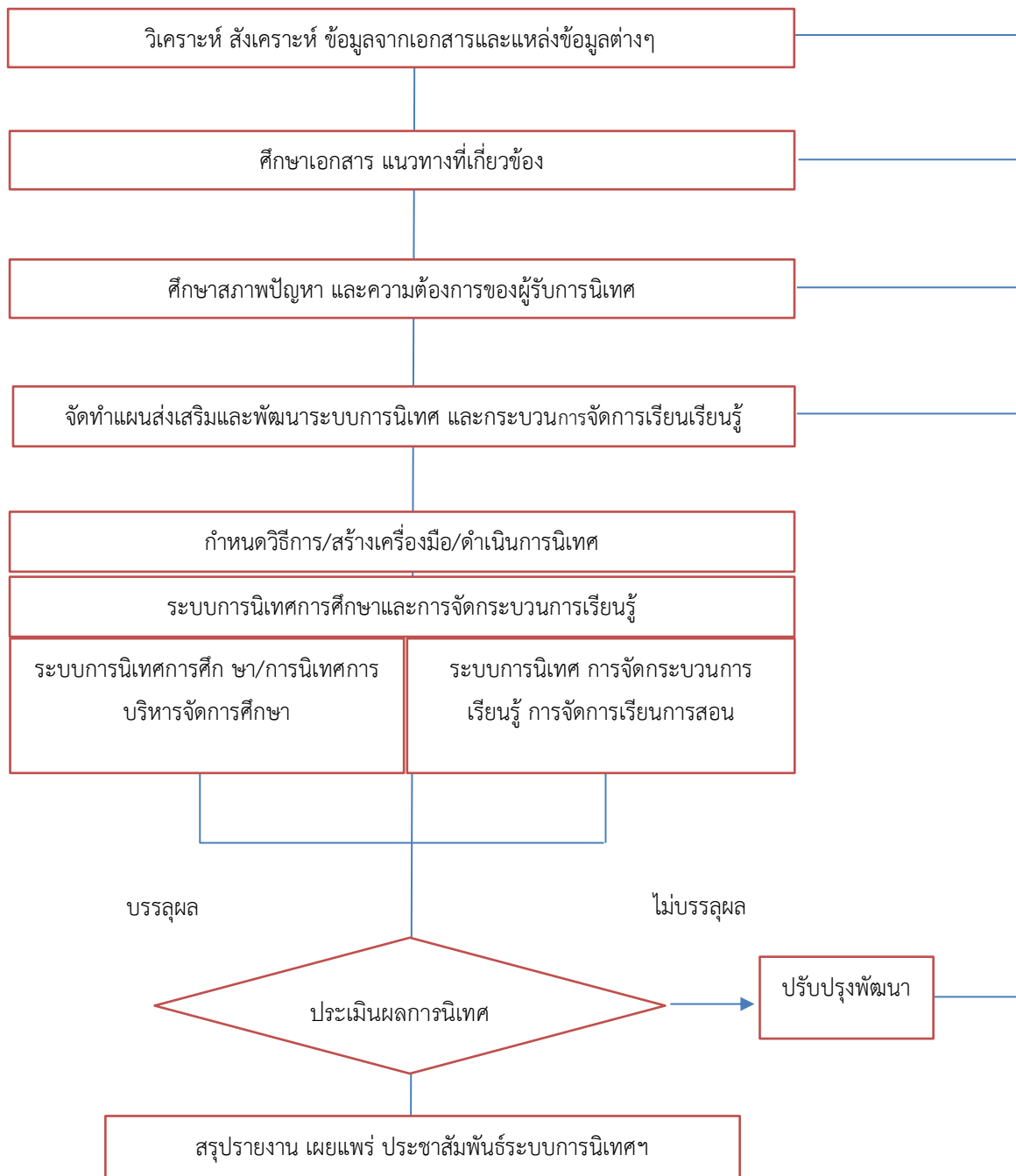
การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอน กระบวนการ วิธีสอน กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะ สามารถนำไป ปฏิบัติหรือใช้ประโยชน์ได้

2.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ศึกษาสภาพปัญหา งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
2. วิเคราะห์ ตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน
3. นิเทศการดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดย เน้นกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของโรงเรียนในสังกัด
4. สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์วิจัย การพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการ เรียนรู้ของ ครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
5. การดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)
6. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนากิจการการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของ ผู้เรียน และ เผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
7. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน และกำหนดยุทธศาสตร์ในพัฒนา คุณภาพครู และผู้เรียนในเขตพื้นที่

2.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

2.6 แบบฟอร์มที่ใช้

1. คู่มือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. เครื่องมือการประเมิน/การตรวจสอบหลักสูตร
3. แบบนิเทศติดตามการพัฒนาระบบการนิเทศและกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน
4. แบบประเมินผลการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่นระบบการนิเทศภายใน การสร้างเครือข่ายการนิเทศ
5. แบบประเมินผลโครงการนิเทศ
6. เอกสารสรุปรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.7 เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย จุดเน้นและเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ของหน่วยงานต้นสังกัด
2. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. แนวคิด ทฤษฎีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. งานนิเทศการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของเครือข่าย สถานศึกษาปากแพรง

3.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศ ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 ขอบเขตของงาน

เป็นกระบวนการนิเทศ ติดตาม ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

3.3 คำจำกัดความ

การนิเทศการจัดการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจ

การติดตามการจัดการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจะหาแนวทางแก้ไข โดยยึดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

การประเมินผลการจัดการศึกษา หมายถึง การตีค่าผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การส่งเสริมและพัฒนา

ระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรม รูปแบบ แนวทาง เทคนิค วิธีการในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบแนวทางในการดำเนินงาน การสร้าง จัดหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการพัฒนาการ บริหารจัดการศึกษา ในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่เป็น การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ระบบการนิเทศ หมายถึง นวัตกรรม รูปแบบ วิธีการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ส่งเสริม อบรมพัฒนา สร้างเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศ ทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอนและการพัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอน กระบวนการ วิธีสอน กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะสามารถนำไปปฏิบัติหรือใช้ประโยชน์ได้

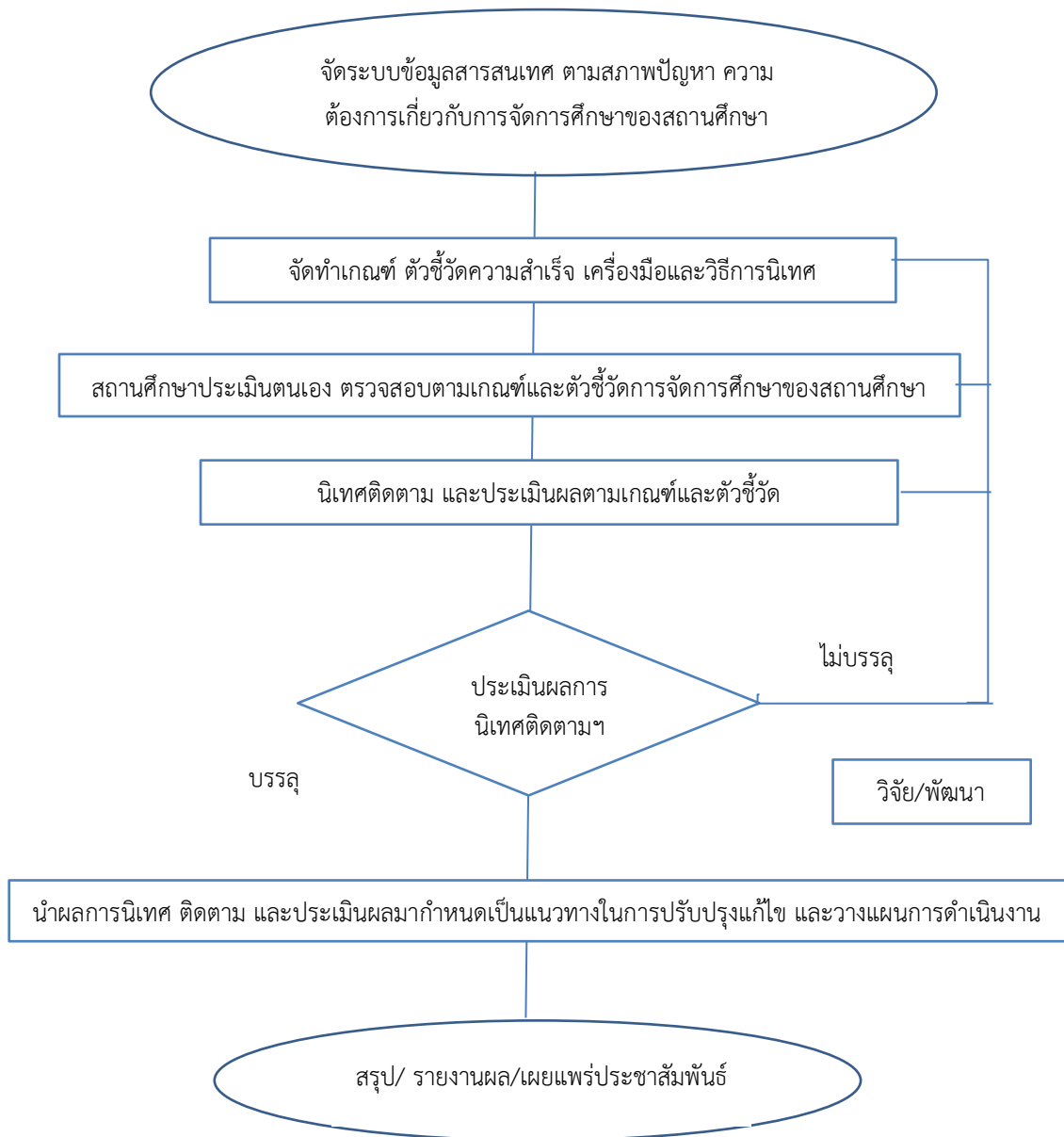
เครือข่าย หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกัน มารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย (ร่วมคิด/วางแผน ร่วมทำร่วมประเมินผล) โดยมีความสัมพันธ์ แนวราบ มีความเสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง งานกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์ต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาในรูปของภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกับกลุ่มสถานศึกษา ในลักษณะของเครือข่ายในด้านการประสานงาน (Coordination) ความร่วมมือ (Cooperation) การทำงาน

ร่วมกัน (Collaboration) และการมีส่วนร่วม (Participation) ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานของสถานศึกษา รับผิดชอบเครือข่ายสถานศึกษาปากแพรง จำนวน 11 โรงเรียน

3.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการนิเทศ การตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. สถานศึกษาประเมินตนเอง และตรวจสอบตามเกณฑ์และตัวชี้วัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัด วิจัยพัฒนารูปแบบ/วิธีการที่เหมาะสม
5. นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัด มากำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และวางแผนการดำเนินงาน
6. สรุปผลการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
7. เผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจ

3.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

3.6 แบบฟอร์มที่ใช้

- 1) แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา
- 2) เกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
- 3) แบบนิเทศติดตามการพัฒนาระบบการนิเทศและกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน
- 4) แบบติดตาม และสรุปรายงานผลการดำเนินงานการบริหารและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา

3.7 เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560)และที่แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม
- 3) หลักการบริหารพัฒนาระบบการนิเทศภายในและการสร้างเครือข่าย
- 4) หลักการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

4. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.2 ขอบเขตของงาน

เป็นคู่มือที่ใช้สำหรับการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ใน 2 ด้าน คือ

1. การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.3 คำจำกัดความ

ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น หมายถึง การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หน่วยงานภายใน หมายถึง ส่วนราชการต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หน่วยงานภายนอก หมายถึง หน่วยงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน

1.2 เสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจ

1.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

1.4 ติดตามประเมินผล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของส่วนราชการนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

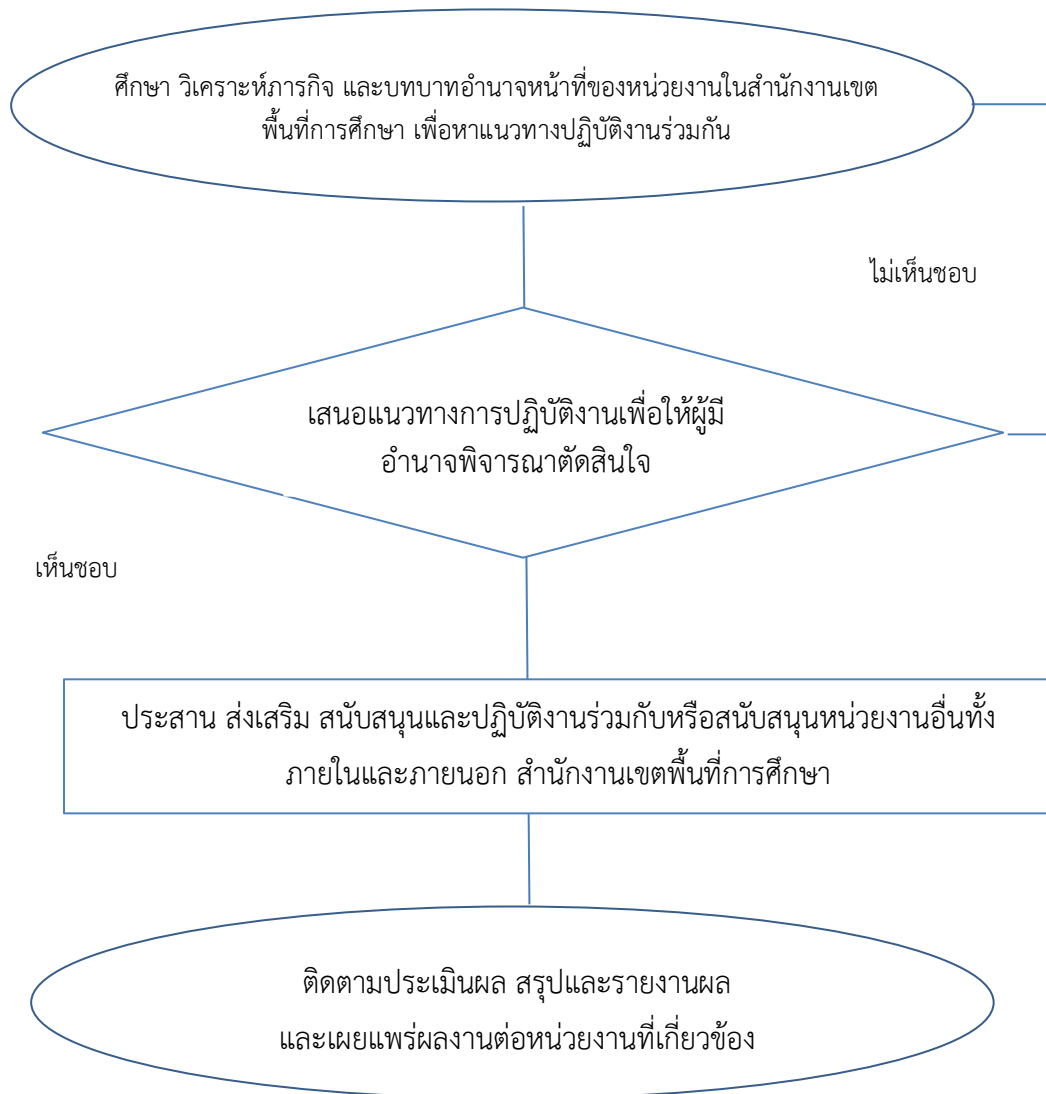
2.1 ศึกษา วิเคราะห์ภารกิจ และบทบาทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติงานร่วมกัน

2.2 เสนอแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินใจ

2.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนหน่วยงานอื่นภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย

2.4 ติดตามประเมินผล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

4.6 แบบฟอร์มที่ใช้

1. หนังสือขออนุมัติการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. คำสั่งการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. การสรุปผลการสนับสนุนหรือทำงานร่วมกับบุคคล หน่วยงานภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4. แบบรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน

4.7 เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545
- 2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 3) พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

5. งานนิเทศโรงเรียนในโครงการที่ได้รับมอบหมาย

5.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการที่รับผิดชอบ
2. เพื่อเป็นคู่มือในการดำเนินงานโครงการที่รับผิดชอบ

5.2 ขอบเขตของงาน

งานโครงการที่รับผิดชอบ เป็นงานโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 และเป็นงานที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา

5.3 คำจำกัดความ

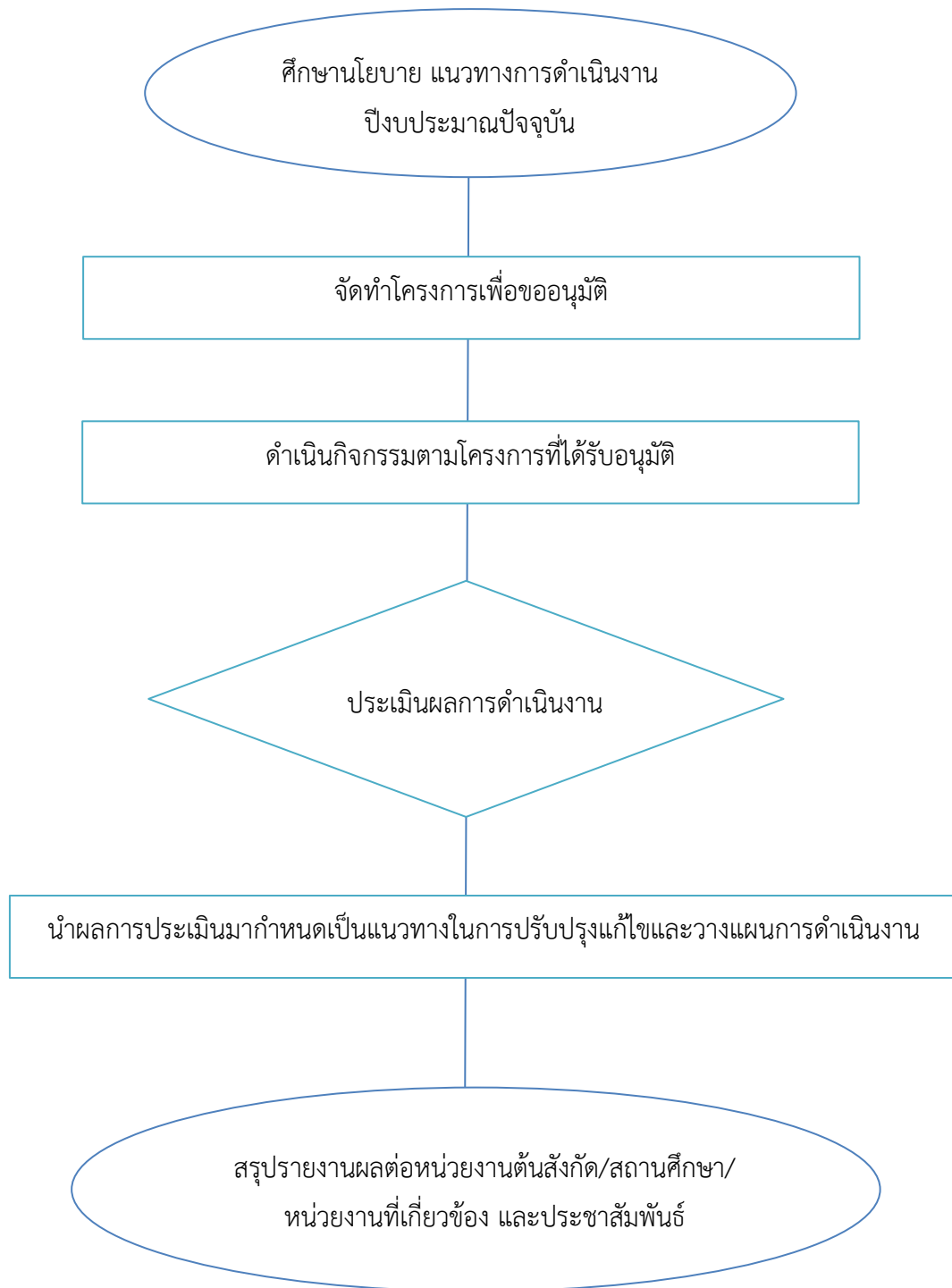
1. โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนที่พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล รวมทั้งมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพเพื่อให้ได้ ผู้เรียนที่มีคุณภาพคือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World class standard)

2. ประสานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (PEER Center) และศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center : HCEC)

5.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ศึกษานโยบาย แนวทางการดำเนินงาน ปีงบประมาณปัจจุบันของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติ โดยการปรับกิจกรรมให้ตรงกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
3. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

5.5 Flow Chart การปฏิบัติงาน

5.6 แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบฟอร์มการเขียนโครงการ
2. แบบประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

5.7 เอกสารหลักฐานอ้างอิง/ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. แนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. แนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (PEER Center) และศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center : HCEC)

ลงชื่อ ว่าที่ร้อยตรีหญิง

ผู้จัดทำคู่มือ

(ณิชภัทร ธิปไตย)

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

นำเสนอ รอง ผอ.สพป. สุราษฎร์ธานี เขต 1 เพื่อพิจารณา

☒ เห็นชอบ

☐ ไม่เห็นชอบ

(นายสมใจ สิกขวัฒน์)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1